



Valsts valodas
centrs

**VALSTS VALODAS CENTRA
2014. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

2015
Rīga

Satura rādītājs

1. Pamatinformācija	3
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	4
3. Personāls	9
4. Komunikācija ar sabiedrību	10
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi.....	10
6. Papildinformācija par normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli	11
7. Papildinformācija par starptautisko tiesību aktu tulkošanu	12
8. Papildinformācija par zinātnisko darbību	12

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Valsts valodas centra juridiskais statuss – tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Juridiskais statuss noteikts Valsts valodas likumā (26. panta otrā daļa) un Ministru kabineta 2005. gada 22. marta noteikumos Nr. 202 "Valsts valodas centra nolikums". Valsts valodas centrs izveidots 1992. gadā. Īstenojot Ministru kabineta 2009. gada 12. marta rīkojumā Nr. 192 "Par valsts aģentūras "Tulkošanas un terminoloģijas centrs" reorganizāciju" (prot. Nr. 17 52. §) noteikto, ar 2009. gada 1. jūliju Valsts valodas centram pievienota valsts aģentūra "Tulkošanas un terminoloģijas centrs". Plašāka informācija par Valsts valodas centru pieejama centra mājaslapā internetā www.vvc.gov.lv.

1.2. Politikas joma, par kuru iestāde ir atbildīga – valodas politikas īstenošana (juridiskā aspektā), nodrošinot valsts valodas saglabāšanu, aizsardzību un attīstību.

Iestādes funkcijas:

- ✓ veikt normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā;
- ✓ aizsargāt valsts valodas lietotāju tiesības un intereses;
- ✓ noteikt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves jomās (normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos);
- ✓ sekmēt valodas kultūrvides sakārtošanu, īpaši veicinot valstij raksturīgo vietvārdu atjaunošanu un aizsardzību;
- ✓ veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
- ✓ veikt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī ar Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
- ✓ veikt Latvijas Republikas tiesību aktu oficiālos tulkojumus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
- ✓ tulkot ar Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) darbību saistītos dokumentus latviešu valodā;
- ✓ sagatavot priekšlikumus vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanai normatīvajos aktos;
- ✓ izstrādāt un attīstīt tiesību aktu tulkošanas metodiku.

1.3. Iestādes darbības mērķis – īstenot valsts politiku attiecībā uz normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā un nodrošināt valsts pārvaldes iestādes un sabiedrību ar valsts un starptautisko organizāciju izdoto tiesību aktu un citu dokumentu oficiāliem tulkojumiem, kā arī panākt saskaņotas terminoloģijas lietojumu Latvijas Republikas tiesību aktos un to tulkojumos.

Valsts valodas centrs īsteno valsts pamatbudžeta programmu Nr. 09.01.00 "Valsts valodas aizsardzība".

1.4. Pārskata gada prioritārie uzdevumi:

- pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu;
- reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
- iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
- skaidrot un popularizēt valodu funkcionēšanas pamatprincipus Latvijā;

- organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
- veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;
- saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos Latvijas vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
- veicināt latviešu valodas zinātnisko pētniecību;
- popularizēt latviešu valodu pasaulē;
- veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
- veikt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
- tulkot Latvijas Republikas tiesību aktus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
- sagatavot priekšlikumus vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanai normatīvajos aktos;
- izstrādāt un attīstīt tiesību aktu tulkošanas metodiku;
- īstenot Eiropas Komisijas īpašās programmas "Krimināltiesības" projektu "Kriminālprocesā iesaistīto tiesu tulku kapacitātes celšana un to aktivitāšu nodrošināšana".

1.5. Padotības iestāžu Valsts valodas centram nav.

2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums:

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 024 917	1 121 584	1 095 306
1.1.	dotācijas	878 647	919 894	904 193
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	10 876	10 197	10 136
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	142 062	171 493	160 977
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
1.5.	transferti	0	20 000	20 000
2.	Izdevumi (kopā)	1 024 917	924 858	1 095 306
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 015 403	915 044	1 070 018
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 015 403	915 044	1 070 018
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0

2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	9515	9814	26 381
------	-------------------------------	------	------	--------

2.2. Valsts pamatbudžeta programmas Valsts valodas funkciju atjaunošana un saglabāšana plānoto darbības rezultātu izpilde:

Rezultatīvais rādītājs	Plāns	Faktiskā izpilde
Štata vietu skaits	40	40
Eiropas Savienības u.c. starptautisko tiesību aktu tulkojumi latviešu valodā (lappušu skaits)	9600	8595
Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi ES dalībvalstu valodās (lappušu skaits)	3800	3519
Terminu apkopošana un publiskošana brīvpieejas datubāzēs (jauno terminu skaits)	2500	2150
Valsts valodas lietošanas izpildes kontrole iestādēs un uzņēmumos (pārbaužu skaits)	6000	5100
Izskatīto administratīvā pārkāpuma lietu skaits valsts valodas lietošanas jomā	2300	2292
Uzlikto administratīvo sodu skaits	800	769
Par valsts valodas lietotāja tiesībām organizēto sabiedrības informēšanas pasākumu skaits	4	4
Sniegto TV un radio interviju skaits	10	20
Profesionālās sagatavotības semināri	30	35

2.3. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze:

- rezultatīvā rādītāja "Eiropas Savienības u.c. starptautisko tiesību aktu tulkojumi latviešu valodā" izpilde nodrošināta par 89 % tādēļ, ka plāna vērtība tika prognozēta, rēķinoties ar papildresursu pieejamību;
- rezultatīvā rādītāja "Latvijas Republikas tiesību aktu tulkojumi ES dalībvalstu valodās" izpilde nodrošināta par 93 % tādēļ, ka plāna vērtība tika prognozēta, rēķinoties ar papildresursu pieejamību;
- rezultatīvā rādītāja "Terminu apkopošana un publiskošana brīvpieejas datubāzēs" izpilde nodrošināta par 85 % tādēļ, ka plāna vērtība tika prognozēta, rēķinoties ar inspektoru štata vietu optimālo skaitu, taču pārskata periodā bija paaugstināta personāla mainība, kas nelabvēlīgi ietekmēja rezultatīvā rādītāja izpildi;
- rezultatīvā rādītāja "valsts valodas lietošanas izpildes kontrole iestādēs un uzņēmumos" izpilde nodrošināta par 85 % tādēļ, ka plāna vērtība tika prognozēta, rēķinoties ar inspektoru štata vietu optimālo skaitu, taču pārskata periodā bija paaugstināta personāla mainība, kas nelabvēlīgi ietekmēja rezultatīvā rādītāja izpildi;
- rezultatīvā rādītāja "sniegto TV un radio interviju skaits" izpilde nodrošināta par 200 % sakarā ar pastiprināto sabiedrības interesi par valodas politikas īstenošanu;
- pārskata periodā nodrošināta pārējo rezultatīvo rādītāju adekvāta izpilde.

2.4. Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums:

valsts budžeta līdzekļi izlietoti efektīvi, nodrošinot iestādes funkciju un uzdevumu adekvātu izpildi.

2.5. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām:

Jaunas politikas iniciatīvas pārskata periodā netika īstenotas.

2.6. Būtiskākie pakalpojumi:

- saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 4. oktobra noteikumiem Nr. 750 "Noteikumi par Valsts valodas centra sniegto maksas pakalpojumu cenrādi" iestāde ir tiesīga sniegt šādus maksas pakalpojumus:
 - ✓ izsniegt izziņas par valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu;
 - ✓ izsniegt izziņas par komersanta vai organizācijas nosaukuma atbilstību Valsts valodas likuma prasībām;
 - ✓ izsniegt izziņas par vietvārdu pareizrakstību.

Pieprasījuma neesamības dēļ maksas pakalpojumi pārskata gadā netika sniegti.

- starpiestāžu pakalpojumi, kuru rezultāts ir nepieciešams citas iestādes funkciju izpildei vai pakalpojumu nodrošināšanai – ziņu sniegšana pēc tiešās pārvaldes iestāžu (Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centra, Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Uzturēšanās atļauju nodaļas, Rīgas domes Rīgas Dzimsarakstu nodaļas, Valsts policijas struktūrvienību u.c.) pieprasījuma par laikā no 1993. līdz 2001. gadam personām izsniegto valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu. Pārskata periodā iestādēm sniegta informācija par 513 valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu.
- konsultāciju sniegšana fiziskām un juridiskām personām valsts valodas lietošanas jomu reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, kā arī latviešu valodas normu, pareizrakstības jautājumos – pārskata periodā sniegtas 70 rakstveida izziņas un 5500 konsultācijas.
- konsultāciju sniegšana Eiropas Savienības iestāžu tulkošanas dienestiem terminoloģijas izstrādes un tulkošanas metodikas jautājumos – pārskata periodā sniegtas 139 konsultācijas par terminiem un 3 atzinumi par ES tiesību aktu projektiem.
- pēc valsts pārvaldes iestāžu pieprasījuma – atzinumu sniegšana par tulkojumu valodas un terminoloģijas kvalitāti – pārskata periodā izvērtēti 12 kļūdu labojumu priekšlikumi (*corrigendum*) attiecībā uz publicētajiem Eiropas Savienības tiesību aktiem.
- nodrošinot valsts līdzdalību Eiropas Savienības iestādēs un aģentūrās, Valsts valodas centra direktors M. Baltiņš kā Latvijas deleģēts pārstāvis piedalījies:
 - Latvijas pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā rīkotā seminārā par tulkošanas un terminoloģijas darbu Eiropas Savienībā Briselē 2014. gada 28.–30. aprīlī;
 - Eiropas Savienības institūciju tulkošanas centra valdes sēdēs Luksemburgā 2014. gada 19. martā un 29. oktobrī.
- Vācijas–Latvijas–Armēnijas dvīņošanās (*twinning*) projekta ietvaros Valsts valodas centra direktors M. Baltiņš un Terminoloģijas un metodikas nodaļas vadītāja I. Treimane no 2014. gada 23. februāra līdz 1. martam, no 13.–17. maijam un no 10.–16. augustam bija starptautiskā misijā Erevānā, lai sniegtu konsultācijas Armēnijas Tieslietu ministrijas Tulkošanas centram.
- atbilstoši pilnvarojumam nozaru ministrijām nodrošināta informācija par Eiropas Savienības Padomes juristu lingvistu darba grupas (B13) apspriedēm.
- semināru organizēšana un vadīšana Eiropas Savienības un Latvijas Republikas iestāžu darbiniekiem:

- Valsts valodas centra, Ārlietu ministrijas un Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā organizētā konference "Latviešu valoda Eiropas Savienībā – nozaru ekspertu loma Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādē" Rīgā 2014. gada 17. oktobrī (ar ziņojumu uzstājās Valsts valodas centra direktors prof. Māris Baltiņš, piedalījās Tiesību aktu tulkošanas nodaļas vadītāja Digna Lapiņa, redaktors Pauls Balodis, projektu koordinatore Sabīne Vandāna. Terminoloģijas un metodikas nodaļas vadītāja Inese Treimane, terminoloģes Katrīna Erštiķe un Undīne Kravale-Vīduša).
- lekcijas Ventspils Augstskolā par tiesību aktu tulkošanas pieredzi Tulkošanas un terminoloģijas centrā un Valsts valodas centrā (lasīja Terminoloģijas un metodikas nodaļas vadītāja Inese Treimane).
- starptautiska konference "Tulki un tulkotāji kriminālprocesā Latvijā. Eiropas prakse, iespējas un izaicinājumi" Eiropas Komisijas projekta "Kriminālprocesā iesaistīto tiesu tulku kapacitātes celšana un to aktivitāšu nodrošināšana" ietvaros Rīgā 2014. gada 15. oktobrī.
- atbalsta sniegšana kaimiņvalstu institūcijām – Valsts valodas centra direktors M. Baltiņš un direktora vietnieks A. Timuška 2014. gada 24. martā ar ziņojumu piedalījās starptautiskā konferencē "Valsts valodas politika: ieskats un vadlīnijas" Lietuvas Republikas Seimā.
- informatīva atbalsta sniegšana – Tiesību aktu tulkošanas nodaļas redaktors P. Balodis 2014. gada 17. jūlijā uzstājās Latvijas Radio 1 pārraidē "Kā labāk dzīvot" par personvārdu vēsturi un mūsdienu vārdošanas tradīcijām.

2.7. Būtiskākais uzlabojums pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā – iespēja personām iesniegt iesniegumus un saņemt atbildes elektroniskā veidā (e-pasts, interaktīvā saziņa mājaslapā u.tml.) vai ar sociālo tīklu kontu (*twitter, facebook, draugiem.lv*) starpniecību, kā arī izmantot elektronisko parakstu.

2.8. Informācija par iestādes darbības stratēģiju:

Iestādes darbības stratēģija pārskata periodam nav izstrādāta un apstiprināta.

2.9. Pārskata periodam apstiprināti šādi politikas rezultāti un to rezultatīvie rādītāji:

- konstatēto pārkāpumu īpatsvars valodas lietošanas jomā no veikto pārbaūžu skaita (%) – 20;
- tulkojumu un terminu datubāzes unikālo apmeklētāju skaits (tūkst. mēnesī) – 9.

Politikas rezultatīvo rādītāju izpilde nodrošināta plānotajā apjomā, respektīvi, šajos darbības virzienos noteiktie mērķi uzskatāmi par sasniegtiem.

- 2.10. Iestādes darbības rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze sniegta šā pārskata 2.2. un 2.3. punktā.
- 2.11. Mērķu sasniegšanu kavējoši faktori – sabiedrības pārmērīgā politizācija, kas būtiski apgrūtina valsts tiešās pārvaldes iestāžu lēmumu savlaicīgu un pilnvērtīgu izpildi; iestādes personāla paaugstināta mainība pārskata periodā. Mērķu sasniegšanu veicinošs faktors – iestādes personāla augstais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
- 2.12. Īpaši piešķirto finanšu līdzekļu izmantošanas optimizēšanas pasākumi pārskata periodā nav veikti.

2.13. Pārskats par iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmām efektīvas darbības nodrošināšanai – pārskata periodā izstrādāts jauns iekšējais normatīvais akts "Valsts valodas centra reglaments".

2.14. Pārskats par Eiropas Savienības projekta īstenošanu – no 2013. gada 1. aprīļa līdz 2015. gada 31. martam tiek īstenots Eiropas Komisijas Tiesību ģenerāldirektorāta īpašās programmas „Krimināltiesības” projekts „Kriminālprocesā iesaistīto tiesu tulku kapacitātes celšana un to aktivitāšu nodrošināšana”.

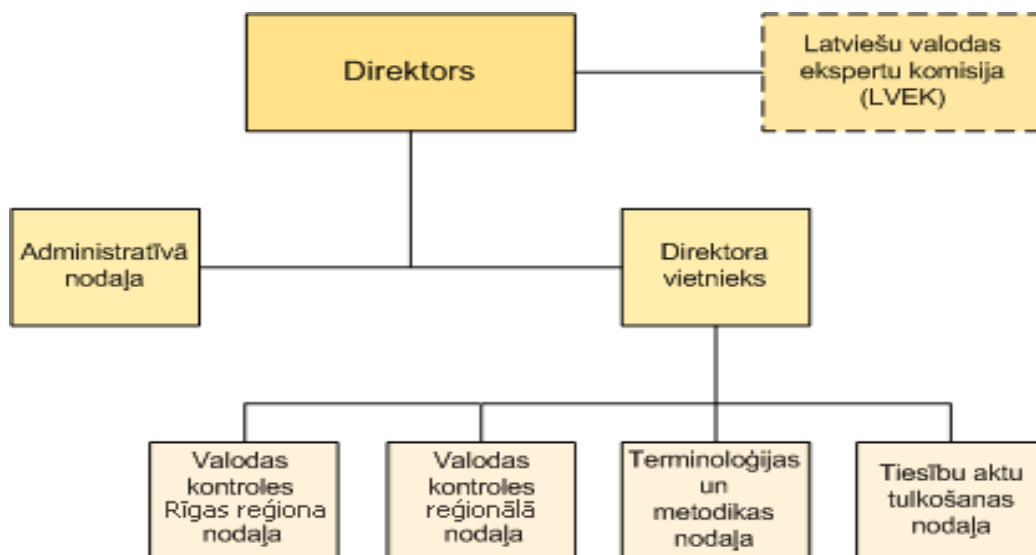
Rezultatīvais rādītājs	Plāns	Faktiskā izpilde
Izvēlēti un ievadīti divvalodu teksti tulkošanas atmiņā	150	200
Organizētas tiesu tulku un tulkotāju apmācības tiesu tulku un tulkotāju sniegto pakalpojumu kvalitātes celšanai	3	3
Organizētas apmācības tiesu tulkiem un tulkotājiem atbalsta programmatūras izmantošanā	7	13
Organizētas apmācības komunikācijas un sadarbības veicināšanā starp kriminālprocesa dalībniekiem	1	1
Izveidota rokasgrāmata efektīvākai tiesu tulku un tulkotāju integrācijai tiesu sistēmā	1	1
Veikts salīdzinošais pētījums "Tiesu tulku/ tulkotāju reģistri un darba organizācija Eiropas Savienībā" un izstrādāti ieteikumi par piemērotāko kriminālprocesos iesaistīto tiesu tulku un tulkotāju reģistrēšanas sistēmas izstrādi un ieviešanu.	1	1
Organizēta konference un publiskās diskusijas pētījuma rezultātu prezentēšanai	1	1
Apmācībās apmācīto tiesu tulku skaits	375	412
Iegādātas tulkošanas atbalsta programmatūras "Trados" 10 papildlicences	0	10

2.15. Rezultatīvo rādītāju izpildes analīze:

- rezultatīvā rādītāja "izvēlēti un ievadīti divvalodu teksti tulkošanas atmiņā" izpilde nodrošināta 133 % apmērā sakarā ar pastiprināto tiesu iesaisti anonimizētu tiesu nolēmumu tulkojumu paralēlo tekstu iesūtīšanā;
- rezultatīvā rādītāja "organizētas apmācības tiesu tulkiem un tulkotājiem atbalsta programmatūras izmantošanā" izpilde nodrošināta 185 % apmērā sakarā ar to, ka sākotnējais apmācāmo skaits programmatūras lietošanai nesasniedza plānoto un tika lūgts Tiesu administrācijai īstenot papildu programmatūras apmācības;
- rezultatīvā rādītāja "apmācībās apmācīto tiesu tulku skaits" izpilde nodrošināta 110 % apmērā sakarā ar to, ka tika īstenotas papildu apmācības tiesu tulkiem un tulkotājiem atbalsta programmatūras izmantošanā, kurās piedalījās lielāks tulku skaits, nekā sākotnēji projektā tika plānots;

- rezultatīvā rādītāja "iegādātas tulkošanas atbalsta programmatūras "Trados" 10 papildlicences" izpilde sākotnēji netika plānota. Efektīvi izmantojot Eiropas Savienības piešķirto finansējumu, tika īstenots rezultatīvais rādītājs;
- pārskata periodā nodrošināta pārējo rezultatīvo rādītāju adekvāta izpilde.

Valsts valodas centra struktūras shēma



3. PERSONĀLS

- 3.1. Iestādes personālvadības jomā 2014. gads jāatzīmē kā ļoti spraigs – tika veikta iekšēja reorganizācija. 2014. gadā personāla mainība iestādē bija 27,5 %, kas ir uzskatāms par augstu rādītāju, atspoguļojot publiskā sektora nespēju konkurēt ar privātā sektora atalgojumu apmēru. Iestādē tika izsludināti 11 amatu konkursi, no kuriem viens beidzās bez rezultāta. 2014. gadā iestādē strādāja 17 darbinieki un 23 ierēdņi.
- 3.2. Iestādē regulāri notiek personāla profesionālās sagatavotības semināri. Ierēdņi un darbinieki atbilstoši saviem amata pienākumiem apmeklēja mācību kursus Valsts administrācijas skolā par šādām tēmām: tiesību aktu projektu izstrādes pamatprincipi, korupcijas un interešu konflikta novēršana, elektroniskie dokumenti uzņēmumā/iestādē – to radīšanas uzskaites, izmantošanas, glabāšanas un aprites kārtība, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa piemērošana praksē, arhīvu pārvaldība, tā darba organizācija un dokumentu arhivēšana, kā arī arhīvu pārvaldības jaunā normatīvā regulējuma analīze un praktiskā piemērošana, iekšējo normatīvo aktu izstrāde institūcijās dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā, efektivitātes pilnveidošana darbā ar *Microsoft Office 2010* programmatūru (*Word, Excel*), kā kļūt no speciālista par vadītāju, lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās. Personāls apmeklēja kursus citās izglītojošās institūcijās par 2014. gada izmaiņām Publisko iepirkumu likumā un pēdējām aktualitātēm, par personāla dokumentu pārvaldību kā vienu no personālvadības

svarīgākajiem instrumentiem un darba tiesībām 2014. gadā. Nodarbinātie apmeklēja arī Valsts administrācijas skolas rīkotos franču un angļu valodas kursus.

3.3. Personāla skaits sadalījumā pa vecuma un dzimuma grupām:

Vecums / dzimums	Sievietes (skaits)	Vīrieši (skaits)
20–29 gadi	5	1
30–39 gadi	11	2
40–49 gadi	8	0
50–59 gadi	7	3
60–69 gadi	2	1
70 gadu un vairāk	0	0
Kopā:	33	7

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

- 4.1. Komunikācija ar sabiedrību notiek regulāri, aktuālo informāciju sniedzot iestādes mājaslapā internetā, tādējādi nodrošinot arī atgriezenisko saikni.
- 4.2. Pārskata periodā iestāde turpināja komunikāciju ar sabiedrību sociālajos tīklos (*draugiem.lv*, *facebook.com*, *twitter.com*). Arvien vairāk sabiedrības pārstāvju izvēlas ar iestādi sazināties ar *twitter.com* konta starpniecību, ziņojot par būtiskiem pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā, kā arī uzdodot jautājumus saistībā ar tulkošanu un terminoloģiju.
- 4.3. Īpaši pasākumi sabiedrības viedokļa izziņāšanai netika īstenoti ierobežoto finanšu resursu dēļ. Ir pamats uzskatīt, ka sabiedrības apmierinātību ar iestādes darba kvalitāti raksturo samērā neliels administratīvo pārkāpumu lietās pieņemto lēmumu skaits, kurus apstrīdējušas vai pārsūdzējušas pie administratīvās atbildības sauktās personas.
- 4.4. Pārskata periodā tika organizēta akcija "Latviešu valodai draudzīga vide" ar mērķi apzināt, izvērtēt un apbalvot tos apkalpojošās sfēras uzņēmumus (veikalus, viesnīcas, aptiekas, frizētavas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumus), kuros vispilnīgāk ievēro Valsts valodas likuma un citu normatīvo aktu prasības valsts valodas lietojumā. Akcijas dalībniekus pieteica gan sabiedrības pārstāvji, gan Latvijas Tirgotāju asociācija, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija, Latvijas Frizieru asociācija un Aptieku biedrība. Par akcijas laureātiem tika atzīti un svinīgā pasākumā godināti 22 apkalpojošās sfēras uzņēmumi.
- 4.5. Pārskata periodā izstrādāta Valsts valodas centra sabiedrisko attiecību stratēģija.

5. NĀKAMJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

- 5.1. 2015. gadā paredzēts turpināt visus iepriekšējos gados uzsāktos pasākumus.
- 5.2. 2015. gada galvenie uzdevumi un pasākumi:
 - pārraudzīt *Valsts valodas likuma* ievērošanu, nodrošinot valsts valodas lietotāju interešu aizsardzību Valsts valodas likuma u.c. normatīvo aktu pārkāpumu gadījumos;
 - reglamentēt valsts valodas lietojumu valsts un sabiedriskās dzīves sfērās normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;

- iesniegt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
- organizēt latviešu valodas aizsardzības darbu;
- veicināt latviešu valodas kultūras attīstību un nodrošināt valodas pareizu lietošanu;
- saglabāt, atjaunot un aizsargāt vēsturiski pareizos un latviskai kultūrvidei raksturīgos Latvijas vietvārdus, reglamentēt to lietošanu oficiālajos tekstos un izdevumos;
- atbalstīt latviešu valodas zinātniskās izpētes projektus;
- popularizēt latviešu valodu pasaulē;
- veicināt latviešu valodas pilnvērtīgu funkcionēšanu Eiropas Savienības institūcijās;
- veikt Latvijas Republikai saistošo starptautisko līgumu un konvenciju, kā arī ar Eiropas Savienības normatīvo aktu piemērošanu saistīto dokumentu oficiālos tulkojumus latviešu valodā;
- tulkot Latvijas Republikas tiesību aktus Eiropas Savienības dalībvalstu valodās;
- sagatavot priekšlikumus vienotas, latviešu valodas normām atbilstošas terminoloģijas lietošanai normatīvajos aktos;
- izstrādāt un attīstīt tiesību aktu tulkošanas metodiku;
- nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas darbību latviešu literārās valodas normu kodificēšanā, precizēšanā un jaunu normu izstrādē;
- nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas Vietvārdu apakškomisijas darbību Latvijas kultūrvēsturisko vietvārdu saglabāšanā un atjaunošanā;
- nodrošināt Latviešu valodas ekspertu komisijas Latgaliešu rakstu valodas apakškomisijas darbību, lai risinātu latgaliešu rakstības kodifikācijas un standartizācijas jautājumus;
- īstenot Eiropas Komisijas īpašās programmas "Krimināltiesības" projektu "Kriminālprocesā iesaistīto tiesu tulku kapacitātes celšana un to aktivitāšu nodrošināšana" ar mērķi uzlabot Latvijas tiesu tulku un tulkotāju sniegto pakalpojumu kvalitāti (sadarbībā ar Tieslietu ministriju un Tiesu administrāciju).

5.3. Iestādes finanšu saistības uz 2015. gada 1. janvāri:
īstermiņa kredītsaistības 3851 eiro apmērā.

6. PAPILDINFORMĀCIJA PAR NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS UZRAUDZĪBU UN KONTROLI

- 6.1. Pārskata gadā veiktas 5100 valsts valodas lietojuma pārbaudes iestādēs, uzņēmumos un organizācijās. Pārbaudīta 4500 darbinieku un pašnodarbināto personu valsts valodas lietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām; pārbaudīts 3000 valsts valodas prasmes apliecību autentiskums, konstatētas 160 valsts valodas prasmes apliecības ar viltojuma pazīmēm.
- 6.2. Pārskata gadā izskatītas 980 fizisku un juridisku personu sūdzības un iesniegumi par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā. Regulāri tika veikti klientu informēšanas un konsultēšanas pasākumi (rakstveidā un mutvārdos), kas saistīti ar tiesību aktu normu satura izskaidrošanu un šo normu piemērošanu.
- 6.3. Regulējamajā vidē normatīvo aktu ievērošanu visvairāk ietekmēja atsevišķu plašsaziņas līdzekļu izplatītā dezinformācija par normatīvo aktu prasību gaidāmo mīkstināšanu un veikto pārbaužu likumības apšaubīšanu.

- 6.4. Pārskata gadā izskatīta 2231 administratīvā pārkāpuma lieta, no tām 769 lietās par normatīvo aktu pārkāpumiem piemērotas soda sankcijas – uzlikti naudas sodi par kopējo summu 24 055 eiro (ieskaitīta Valsts kasē).
- 6.5. Augstākās instancēs pārsūdzēti 3 iestādes amatpersonu pieņemtie lēmumi.
- 6.6. Prognoze par regulējamās vides attīstības dinamiku – administratīvo pārkāpumu skaits būtiski nemazināsies; valsts valodas inspektoru darba intensitāte nemainīgi paliks iepriekšējā līmenī; arvien palielināsies iestādes amatpersonu atbildība par darba izpildi un pieņemto lēmumu pareizību.

7. PAPILDINFORMĀCIJA PAR STARPTAUTISKO TIESĪBU AKTU TULKOŠANU

- 7.1. Pārskata gadā centrs turpināja iepriekšējos gados aizsākto praksi tulkojumu dažādības nodrošināšanā un iztulkoja 26 Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumus 1014 lpp. apjomā, kā arī sadarbībā ar ministrijām un izvērtējot to vajadzības, nodrošināja 2 starptautisko standartu tulkojumus 37 lpp. apjomā.
- 7.2. Pārskata gadā centrs atbilstoši jaunajai funkcijai nodrošināja 11 starptautisko līgumu tulkojumus 735 lpp. apjomā.
- 7.3. Pārskata gadā lielākie starptautisko tiesību aktu tulkojumu pasūtītāji bija Ekonomikas ministrija (EM), Satiksmes ministrija (SM), Tiesībsarga birojs (TSB), Aizsardzības ministrija (AiM) un Finanšu ministrija (FM). Centrs iztulkoja un nodeva EM starptautisko tiesību aktu tulkojumus 2927 lpp. apjomā, SM – 1328 lpp. apjomā, TSB – 1194 lpp. apjomā, AiM – 701 lpp. apjomā un FM – 840 lpp. apjomā.
- 7.4. Centra apjomīgo terminoloģijas un tulkojumu datubāzi pārskata gadā apmeklēja vairāk kā 100 000 lietotāju.

8. PAPILDINFORMĀCIJA PAR ZINĀTNISKO DARBĪBU

- 8.1. Valsts valodas centra direktors Māris Baltiņš ar ziņojumiem piedalījies:
 - Daugavpils Universitātes Humanitārās fakultātes XXIV zinātniskajos lasījumos (Daugavpilī, 2014. g. janvārī);
 - Latvijas Universitātes gadskārtējās zinātniskās konferences sekcijas "Zinātņu vēsture un muzejniecība" darbā (Rīgā, 2014. g. janvārī);
 - akadēmiķa Jāņa Endzelīna 141. dzimšanas dienas atceres starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Valoda mūsdienās, mūsdienīgums valodā" (Rīgā, 2014. g. februārī);
 - 19. starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Vārds un tā pētīšanas aspekti" (Liepājā, 2014. g. novembrī).
- 8.2. Valsts valodas centra direktora vietnieks Agris Timuška ar ziņojumu piedalījies:
 - 19. starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Vārds un tā pētīšanas aspekti" (Liepājā, 2014. g. novembrī).
- 8.3. Tiesību aktu tulkošanas nodaļas redaktors Pauls Balodis ar ziņojumu piedalījies:
 - 25. Starptautiskajā onomastikas kongresā (Glāzgovā, 2014. g. augustā).